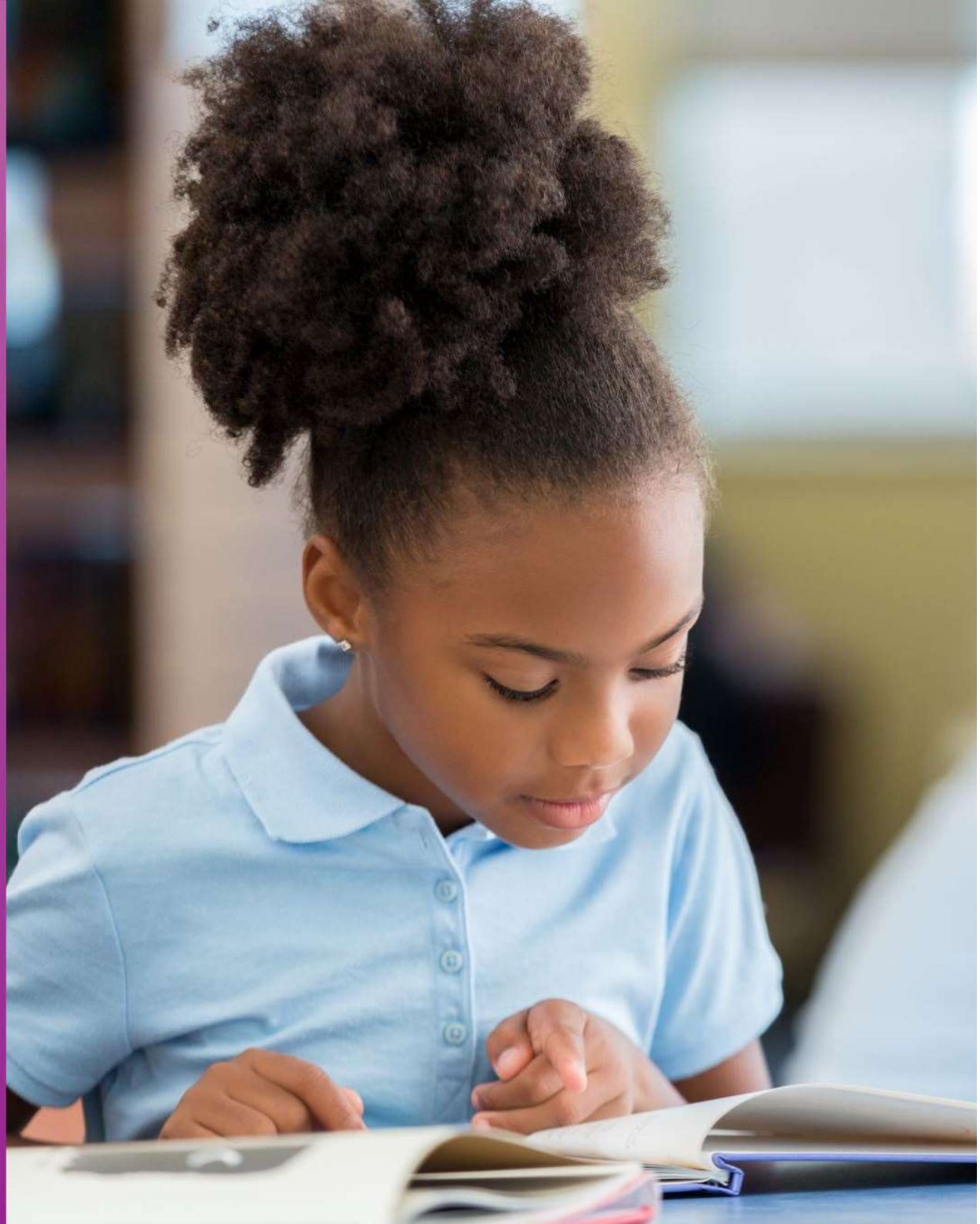
rbl
oosterschelderegio

Jaarverslag

2024-2025

Je toekomst begint met
een goede start

www.lereninzeeland.nl

Voorwoord | RBL algemeen | Leerplicht | Doorstroompunt | Ontwikkelingen en Perspectief | Bijlagen

Voorwoord

Het Regionaal Bureau Leerlingzaken Oosterschelderegio kijkt terug op een schooljaar waarin we ons met volle overtuiging hebben ingezet voor het recht op onderwijs van alle jongeren in onze regio. Onze missie blijft helder: we ondersteunen kinderen en jongeren in hun ontwikkeling en recht op onderwijs. We stimuleren ze toekomstgericht bezig te zijn en een startkwalificatie te halen. Als het nodig is zoeken we naar het best passende maatwerktraject.

In het afgelopen schooljaar hebben we intensief samengewerkt met scholen, zorg- en andere ketenpartners om jongeren de ondersteuning te bieden die zij nodig hebben. De toenemende complexiteit van de casuïstiek vraagt steeds vaker om maatwerk en nauwgezette samenwerking. Dit vereist flexibiliteit en creativiteit in een tijd waarin de uitdagingen, zoals personeelsverloop en wachtlijsten in de zorg, toenemen.

Dit jaar hebben we ons wederom ingespannen om verzuim en voortijdig schoolverlaten aan te pakken. Met gerichte interventies en maatwerk hebben we ervoor gezorgd dat jongeren die verzuimen en dreigden uit te vallen, op koers konden blijven. De acties die we hebben ondernomen, werpen hun vruchten af en geven ons het vertrouwen dat dat we deze aanpak in de toekomst verder kunnen versterken en uitbreiden.

Samen met onze ketenpartners werken we aan het versterken van de samenwerking binnen het onderwijs, de jeugdhulp en arbeidsmarkt. Het streven is om een toekomstbestendige organisatie te blijven die klaarstaat voor de continu veranderende behoeften van kinderen en jongeren. Het is onze gedeelde verantwoordelijkheid om samen te werken aan duurzame oplossingen die aansluiten bij de uitdagingen van vandaag.

In dit jaarverslag presenteren we de belangrijkste cijfers en resultaten van het schooljaar 2024-2025. Deze inzichten vormen de basis voor verdere ontwikkeling en bieden aanknopingspunten voor verdieping van onze aanpak. We blijven gericht op verbetering en werken samen aan een toekomst waarin iedere jongere de ondersteuning krijgt

die zij verdienen, zodat zij een solide basis krijgen voor hun toekomst.
Wij danken al onze medewerkers, partners en betrokkenen voor hun waardevolle bijdragen. We blijven ons samen inzetten om jongeren in de Oosterschelderegio de ondersteuning te bieden die zij verdienen, en kijken vol vertrouwen naar de toekomst.

Jet Clarijs
Teammanager RBL Oosterschelderegio

Voorwoord | RBL algemeen | Leerplicht | Doorstroompunt | Ontwikkelingen en Perspectief | Bijlagen

RBL algemeen

Het RBL Oosterschelderegio bestaat sinds 2010 en is een gemeenschappelijke regeling van de 7 Oosterschelderegio gemeenten.

In opdracht van deze gemeenten en het ministerie van OC&W voert het RBL de Leerplichtwet, de Kwalificatieplicht en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten uit. Dagelijks zetten de RBL-consulenten zich in om perspectief te bieden aan kinderen, jongeren en ouders. Zij doen dit onder meer door het voeren van gesprekken met leerling en ouders en door overleg met scholen, ketenpartners en netwerkpartners.
We bieden vanuit onze taak ondersteuning om het verzuim van jongeren terug te dringen en hervatting van onderwijs te realiseren. We denken daarbij actief mee bij de tot stand brengen van maatwerktrajecten.

Het RBL heeft een belangrijke signalerende rol. In de praktijk zien we dat verzuim vaak een eerste teken kan zijn van diepere problemen bij jongeren en gezinnen. In gevallen van complexe gezinsproblematiek of ziekteverzuim stemmen we af met school, Centra voor Jeugd & Gezin (CJG), Gemeenschappelijke Gezondheid Dienst (GGD) en betrokken hulpverleners om te bepalen waar de prioriteit ligt bij het aanpakken van het verzuim en wie voor welke acties verantwoordelijk is.
Het team van het RBL Oosterschelderegio bestaat uit 18 medewerkers, onderverdeeld in verschillende functies:

- RBL-consulenten met specialisatie in Leer- en kwalificatieplicht
- Doorstroomcoaches met specialisatie in begeleiding van 18+ jongeren
- Senior Adviseur
- (Senior) officemanagers
- Teammanager

5 jr. Start leerplicht

12jr. Kind ook verantwoordelijk voor schoolbezoek

16jr. Einde leerplicht, wel kwalificatieplicht

18jr. Einde kwalificatieplicht, start RMC

22jr. Einde RMC-leeftijd

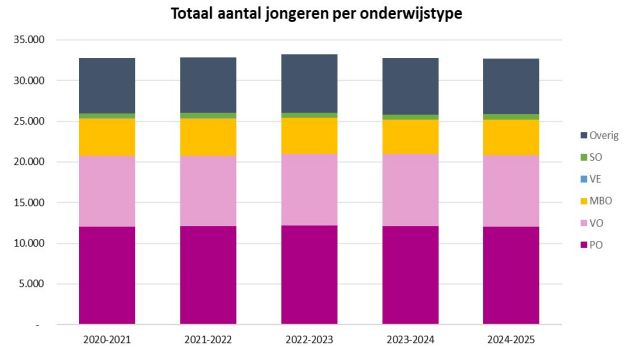
Resultaten

In dit hoofdstuk worden de cijfermatige resultaten gepresenteerd, doorgaans op een globale manier, met de nodige onderbouwing om de bredere context te waarborgen. Om de gemeenten in staat te stellen om dieper in te gaan op hun eigen cijfers en deze te vergelijken, zal er uitgebreide data aan elke gemeente worden verstrekt.

Aantal jongeren

In de Oosterschelderegio wonen momenteel circa 33.000 jongeren van 5 tot en met 22 jaar. Figuur 1.1 geeft een overzicht van de verdeling van deze groep naar onderwijstype en overige bestemmingen over de afgelopen vijf schooljaren.

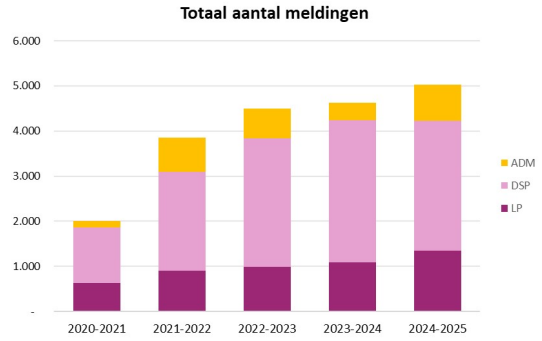

1.1

Onder de categorie 'overig' vallen onder andere ruim 5.000 jongeren met een startkwalificatie en circa 1.400 jongeren (18–22 jaar) die momenteel geen onderwijs volgen, maar bijvoorbeeld werken of een uitkering ontvangen. Deze laatste groep zijn de zogenoemde voortijdig schoolverlaters; hierover leest u meer in hoofdstuk "Doorstroompunt".

Meldingen

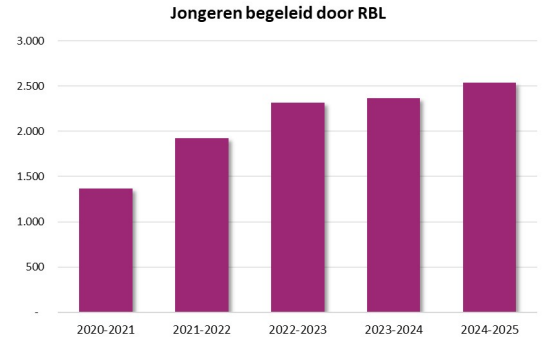
Het frontoffice (ADM) van het RBL Oosterschelderegio heeft in schooljaar 2024-2025 ruim 5.000 meldingen ontvangen, geregistreerd en verwerkt.
In figuur 1.2 een overzicht van het aantal meldingen dat het RBL Oosterschelderegio de afgelopen vijf schooljaren per jaar heeft verwerkt. Vanaf schooljaar 2021-2022 zien we een toename van het aantal meldingen dat onze frontoffice medewerkers ontvangen, registreren, beoordelen, afsluiten en doorzetten. Ook dit schooljaar zien we weer een stijging van 9% ten opzichte van schooljaar 2023-2024.

1.2

Begeleid

Het RBL Oosterschelderegio heeft in schooljaar 2024-2025 in totaal 2.536 jongeren begeleid. Dit is een stijging van ruim 7% ten opzichte van schooljaar 2023-2024.
In figuur 1.3 wordt het historische verloop van het aantal begeleide jongeren over de afgelopen vijf schooljaren geïllustreerd.

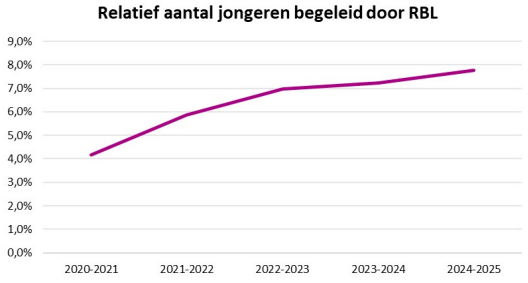
1.3

In schooljaar 2021-2022 zien we een flinke stijging in het aantal jongeren dat door het RBL is begeleid. De jaren daarna zien we dat het aantal jongeren, dat wordt begeleid, jaarlijks geleidelijk toenemen.

Op de vorige pagina heeft u kunnen zien dat het totale aantal begeleide jongeren de afgelopen vijf jaar jaarlijks toeneemt. Opvallend is dat de totale doelgroep nagenoeg gelijk is gebleven (zie figuur 1.1).

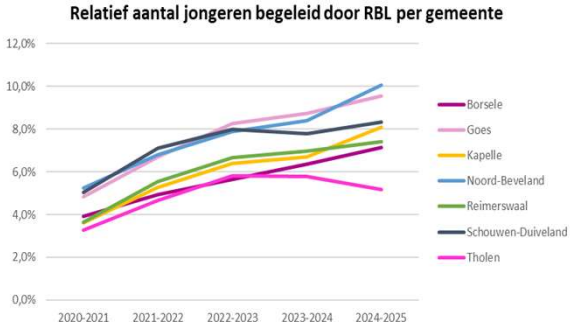
De stijging van het aantal meldingen en begeleide jongeren wordt veroorzaakt door een combinatie van factoren. Enerzijds door een toename van het werkelijke verzuim, door diverse sociaal-emotionele en medische problemen, en door een verbeterde registratie en meldingsbereidheid van scholen.

In figuur 1.4 een overzicht van het relatief aandeel begeleide jongeren de afgelopen vijf schooljaren.

1.4

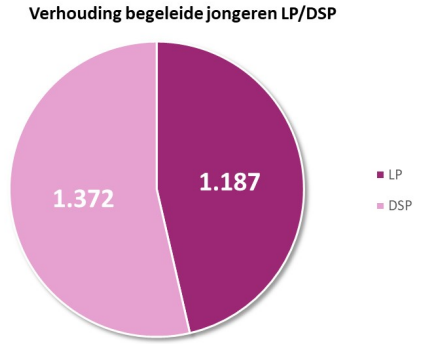
In figuur 1.5 een overzicht van relatief aandeel begeleide jongeren per gemeente in de Oosterschelderegio de afgelopen vijf schooljaren.

1.5

Het aandeel begeleide jongeren neemt in alle gemeenten jaarlijks toe, behalve in Tholen. Dit is opmerkelijk. Onze gegevens laten zien dat ook het aantal meldingen door scholen in Tholen is afgenomen. Nadere analyse wijst uit dat een VO-school met veel leerlingen uit Tholen al geruime tijd een onderbezette leerlingenadministratie heeft, waardoor de verzuimregistratie onvolledig wordt bijgehouden.

In figuur 1.6 de verdeling van het aantal begeleide jongeren schooljaar 2024-2025 tussen team Leerplicht en team Doorstroompunt.

1.6

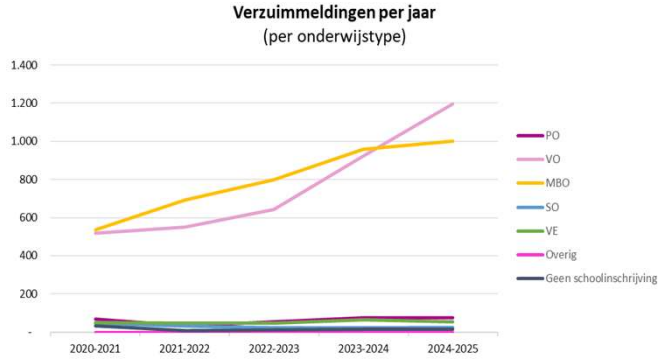
In de afgelopen jaren waren Leerplicht (LP) en DSP ongeveer gelijk qua aantal begeleide jongeren. Afgelopen schooljaar begeleidde het DSP echter voor het eerst aanzienlijk meer jongeren, waaronder kwalificatieplichtige mbo-leerlingen. Per 1 januari 2026 kan het Doorstroompunt (DSP) deze groep niet langer begeleiden vanwege een verplichte koerswijziging in het nieuwe VSV-programma en de wet "Van school naar duurzaam werk".

Team Leerplicht zal vanaf januari 2026 deze groep jongeren bedienen. Dit komt neer op een werklast verhoging van circa 30%. Om goed in te spelen op deze taakuitbreiding is een uitbreiding van de formatie Leerplicht per kalenderjaar 2026 noodzakelijk.

Verzuim

Het RBL heeft in schooljaar 2024-2025 in totaal 2365 verzuimmeldingen verwerkt. Dit is een stijging van bijna 15% ten opzichte van schooljaar 2023-2024.

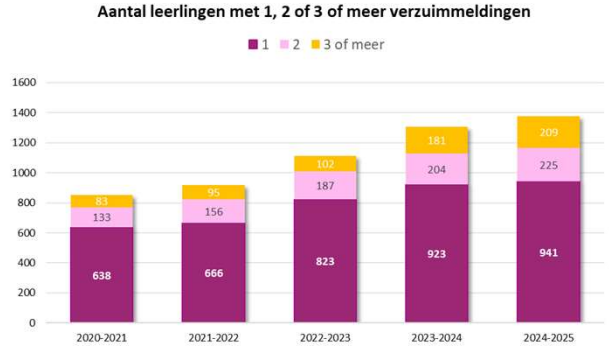
In figuur 1.7 een historisch overzicht van de verdeling van het aantal verzuimmeldingen per onderwijstype.

1.7

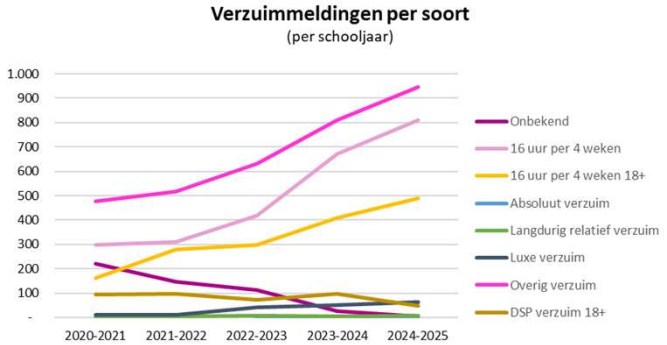
We zien dat de stijging met name wordt veroorzaakt door een toename van het aantal verzuimmeldingen uit het VO. Het gaat daarbij om 275 meer verzuimmeldingen ten opzichte van vorig jaar.

Uit figuur 1.8 blijkt dat de stijging vooral wordt veroorzaakt door een toename van het aantal jongeren dat meer dan drie keer verzuimt. Een relatief kleine groep leerlingen (209) veroorzaakt circa 1000 verzuimmeldingen. De stijging van het totaal aantal verzuimmeldingen ten opzichte van vorig schooljaar komt voor ruim 80% op rekening van deze groep.

1.8

Deze ontwikkeling is zorgelijk en vraagt een verbeterde ketensamenwerking op het gebied van onderwijs, jeugdzorg en leerplicht. Het RBL gaat dit punt van zorg vanuit de signaleringstaak agenderen op de Regionale Educatieve Agenda om met de ketenpartners een plan van aanpak te vormen.

1.9

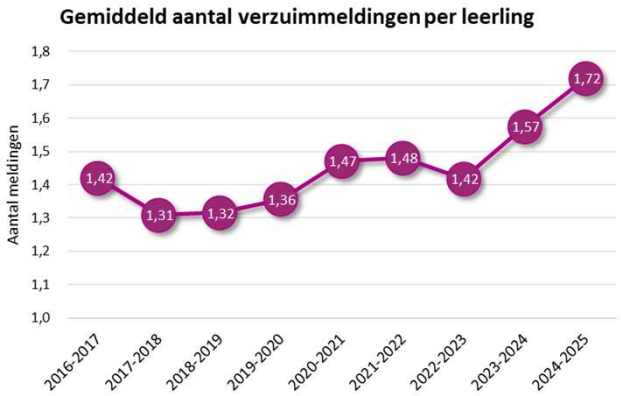
In figuur 1.9 een overzicht van de verzuimmelding per soort van de afgelopen schooljaren. Opvallend is de flinke stijging van het ‘overig verzuim’. Ten opzichte van schooljaar 2020-2021 is er sprake van een verdubbeling. Deze cijfers duiden mogelijk op een toename van ‘kortdurend ongeoorloofd verzuim’ (<16 uur per 4 weken) en ‘zorgelijk verzuim’ dat niet goed is te duiden. Aangezien het om bijna 40% van het totaal aantal verzuimmeldingen gaat, zal team LP hier de komende schooljaren over in gesprek gaan met de scholen.

Verder valt op dat sinds schooljaar 2020-2021 ‘ongeoorloofd verzuim 16 uur per 4 weken’ bijna is verdrievoudigd.

Ontwikkelingen binnen verzuim

Naast het feit dat we een stijging constateren van het totaal aantal verzuimmeldingen dat wij verwerken, valt op dat het aantal leerlingen en studenten waarvoor wij meerdere verzuimmeldingen ontvangen steeds verder toeneemt.

In figuur 1.10 een historische weergave van het gemiddeld aantal verzuimmeldingen per leerling die verzuimd.

1.10

De stijgende trend in zowel het totale aantal verzuimmeldingen als het gemiddelde aantal meldingen per leerling wijst op twee zaken: een toename van daadwerkelijk schoolverzuim én een betere registratie daarvan. Deze ontwikkeling kent meerdere oorzaken.

Toename van daadwerkelijk verzuim. De stijging weerspiegelt groeiende maatschappelijke uitdagingen. Meer leerlingen zitten langdurig thuis door (psychische) klachten. Daarnaast nemen sociaal-emotionele problemen toe en is er onvoldoende passend onderwijs, wat bijdraagt aan langer en vaker verzuim.

Betere signalering en registratie. Een deel van de groei komt door verbeterde samenwerking en registratie. Scholen, samenwerkingsverbanden, RBL en CJG signaleren en registreren verzuim sneller en nauwkeuriger. Wat vroeger mogelijk als ‘onbekend’ werd aangemerkt, wordt nu correct gemeld.

Druk op het onderwijssysteem. Lerarentekorten en hoge werkdruk beïnvloeden de onderwijskwaliteit en verminderen het vermogen om maatwerk te bieden. Dat vergroot het risico op verzuim.

Druk op de jeugdzorg en de vicieuze cirkel. Toenemend verzuim legt extra druk op jeugdzorg. Door personeelstekorten en wachtlijsten krijgen leerlingen niet altijd tijdig hulp, wat verzuim kan versterken en de hulpvraag zwaarder maakt. Hierdoor nemen de werkdruk en het verzuim wederzijds toe.

Conclusie

Schoolverzuim neemt toe vanwege verschillende maatschappelijke oorzaken en wordt door verbeterde registratie beter zichtbaar. Beide aspecten vragen gerichte aandacht: preventieve en zorgvuldige ondersteuning voor leerlingen én verdere verbetering van samenwerking en capaciteit in onderwijs en jeugdzorg.

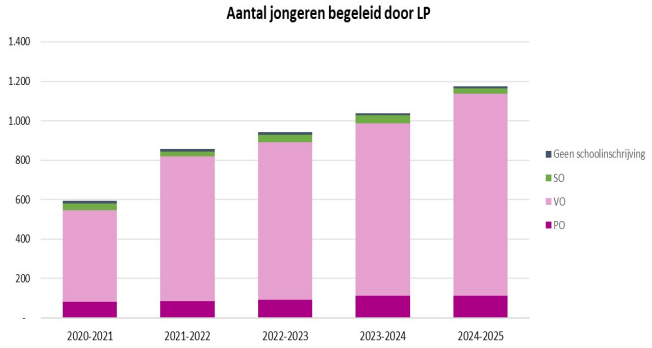
Methodische Aanpak Schoolverzuim

Ons werk binnen het RBL volgt de landelijke Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Het principe van de MAS is om schoolverzuim binnen het kader van vrijwillige medewerking en anders via het civielrecht op te lossen. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de bijlage.

Begeleiding leerplicht

De RBL-consulent helpt de school en anderen om de redenen voor het verzuim te vinden. Op basis daarvan worden afspraken gemaakt om het verzuim te stoppen. De consulent kan leerlingen, ouders en de school doorverwijzen naar de juiste hulp en volgt de voortgang, zodat de leerling snel weer naar school kan. De consulent helpt ook bij het vroegtijdig herkennen van verzuim en het voorkomen van schooluitval.

In figuur 2.1 een overzicht van het totaal aantal begeleide jongeren door LP de afgelopen vijf schooljaren.

2.1

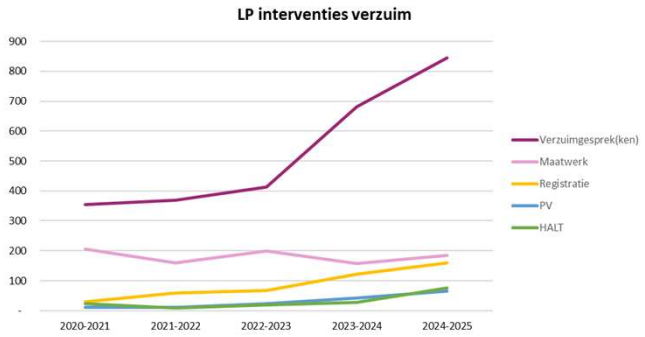
In schooljaar 2024-2025 heeft LP 13% meer jongeren begeleid ten opzichte van schooljaar 2023-2024. We zien zelfs dat het aantal begeleide jongeren in vijf jaar tijd bijna is verdubbeld. Het team LP is sindsdien niet meer uitgebreid en dat legt een zware druk op de kwaliteit en uitvoerbaarheid van de (wettelijke) taken.

Vanaf 2026 zal bovendien het aantal verzuimmeldingen voor Team LP naar schatting 30% toenemen vanwege de wettelijke koerswijziging voor DSP met betrekking tot voortijdig schoolverlaters en door de nieuwe wet 'Van school naar duurzaam werk'. Dit betekent dat het DSP de verzuimmeldingen van kwalificatieplichtige jongeren (<18) op het MBO niet meer voor haar rekening kan nemen.

Om de toename van de verzuimmeldingen en de uitbreiding van het werkveld op het MBO het hoofd te bieden, zal team LP in 2026 de formatie naar verwachting uitbreiden.

Interventies

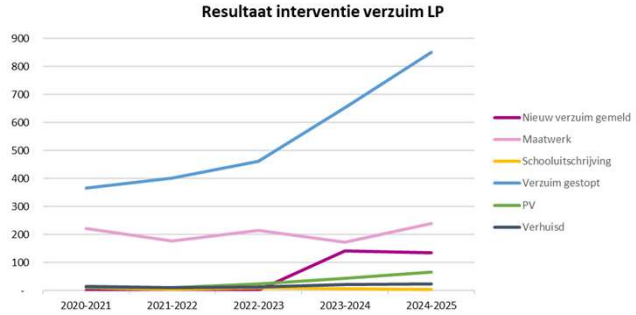
Binnen het RBL hanteren we verschillende interventies om schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten te voorkomen. In figuur 2.3 een overzicht van de soorten interventies van de afgelopen schooljaren.

2.3

Het gebruik van interventies bij schoolverzuim is de afgelopen jaren toegenomen. Vooral het aantal verzuimgesprekken is sterk gestegen: van ongeveer 350 in 2020-2021 naar bijna 900 in 2024-2025. Ook maatwerkoplossingen, registratie, het opmaken van processen-verbaal (PV) en verwijzingen naar HALT zijn geleidelijk vaker toegepast. Registratie nam hierbij het meest toe. Echter, deze interventies blijven in aantal achter bij de verzuimgesprekken. Over het algemeen laat de trend zien dat er steeds meer en intensiever wordt gewerkt vanuit de Methodische Aanpak Schoolverzuim.

Het aantal meldingen van schoolverzuim is de laatste jaren flink gestegen. Toch worden er nauwelijks meer boetes uitgedeeld of leerlingen naar Halt gestuurd. Dit komt doordat de schoolverzuim aanpak (MAS) goed wordt gebruikt. De precieze cijfers staan in de bijlage.

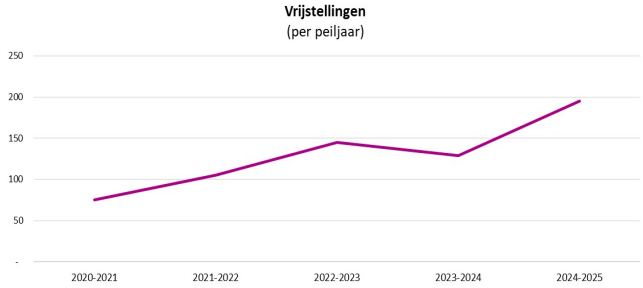

2.4

De bovenstaande figuur geeft een overzicht van de resultaten van onze interventies bij schoolverzuim over de afgelopen schooljaren. We zien dat bijna 70% van de interventies direct leidt tot een einde van het verzuim en voortzetting van de schoolloopbaan. Bij circa 20% van het verzuim is een vorm van maatwerk nodig om de schoolloopbaan (deels) te hervatten. Helaas wordt bij een toenemend aantal jongeren opnieuw verzuim gemeld. Ondanks het gebruik van de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) zien we ook een lichte stijging in het aantal processen-verbaal (PV) en HALT-verwijzingen.

Vrijstellingen

In enkele gevallen vragen ouders een vrijstelling van de leerplicht aan voor hun kind. Dit kan resulteren in vrijstelling gedurende (een deel van) het schooljaar. Zie figuur 2.5 voor een overzicht van het aantal vrijstellingen de afgelopen vijf schooljaren.

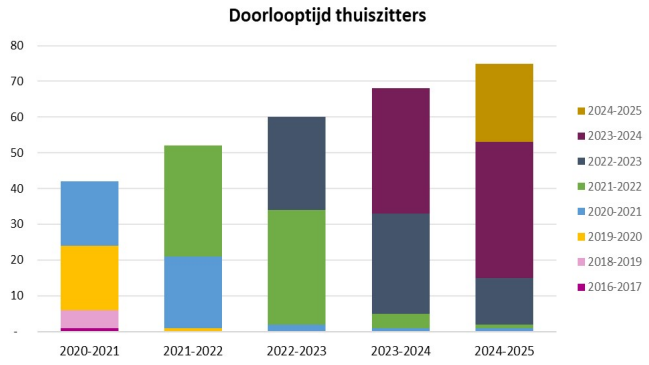
2.5

In schooljaar 2024-2025 waren in totaal 195 leerlingen vrijgesteld voor Leerplicht. Het aantal vrijstellingen is de afgelopen jaren toegenomen. De meeste vrijstellingen worden verleend of verlengd vanwege de lichamelijke of psychische belastbaarheid van de leerling, waardoor ze niet in staat zijn om onderwijs te volgen. Deze jongeren zijn volledig afhankelijk van (jeugd)zorg. Indien mogelijk volgt de jongere een alternatief onderwijsprogramma, vaak met ondersteuning van de instelling waar hij/zij in behandeling is of dagbesteding krijgt.

Thuiszitters

In de Oosterschelderegio zetten we zowel curatieve als preventieve methoden in om thuiszitten aan te pakken. Door een nauwe samenwerking met diverse partners kunnen we potentiële thuiszitters vroegtijdig identificeren en interveniëren.

In figuur 2.6 een overzicht van het aantal thuiszitters in Oosterschelderegio de afgelopen schooljaren en de gemiddelde doorlooptijden van de thuiszitperiode. In het schooljaar 2024-2025 registreerden we in totaal 77 thuiszitters, waarvan 22 nieuw.

2.6

Het aantal geregistreerde thuiszitters stijgt de afgelopen jaren. De stijging wordt enerzijds veroorzaakt doordat steeds meer leerlingen langer dan 4 weken thuiszitten. Dit ten gevolge van eerder genoemde oorzaken van de toename van schoolverzuim in het algemeen. Anderzijds hangt het samen met de investering van het RBL en de samenwerkingsverbanden (SWV) om scholen consequent thuiszitters te laten melden.

Route

Bij elke (gemelde) thuiszitcasus vindt overleg plaats tussen school, ouders, GGD, leerplichtambtenaar en eventueel betrokken CJG en hulpverleners. Het SWV heeft samen met de school regie op over deze periodieke thuiszit-overleggen en informeert per kwartaal de Inspectie van het Onderwijs over de thuiszitters van hun scholen.

De afstemming rond thuiszitters in het basisonderwijs is verbeterd; we stemmen elk kwartaal met het SWV de voortgang af.

De regionale aanpak in PO en VO is dit schooljaar voortgezet en wordt in samenwerking met scholen, SWV en CJG's verder doorontwikkeld.

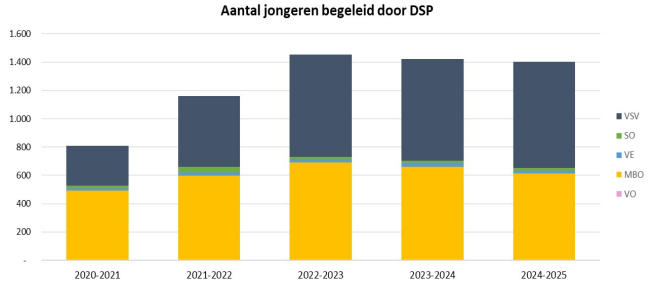
Doordat thuiszitters vrijwel altijd geoorloofd verzuimen vanwege lichamelijke en/of psychische problemen, is goede afstemming met school, GGD en CJG's van groot belang. We blijven daarom met deze partijen in gesprek om de afstemming te verbeteren, waardoor tijdswinst wordt geboekt en de doorlooptijden van het thuiszitten kunnen worden verkort.

Een thuiszitperiode begint zelden precies aan het begin van een schooljaar. Veel thuiszitters volgen tijdens die periode vaak gedeeltelijk afstands- of thuisonderwijs naast de behandeling of hulpverlening die zij ontvangen.

Doorstroompunt

Sinds 1 januari 2024 vervangt Doorstroompunt de term RMC. Een team doorstroomcoaches werkt samen met het mbo om schoolverzuim en uitval onder studenten van 16 tot en met 23 jaar te voorkomen. Het behalen van een startkwalificatie is hierbij het uitgangspunt. Voortijdig schoolverlaters (VSV) worden begeleid, geregistreerd en actief benaderd om hen te ondersteunen bij terugkeer naar het mbo of bij plaatsing in een ander passend traject dat aansluit op hun kansen en mogelijkheden.

Figuur 3.1 toont de verhouding tussen ondersteuning van schoolgaande mbo-studenten en van voortijdig schoolverlaters (VSV).

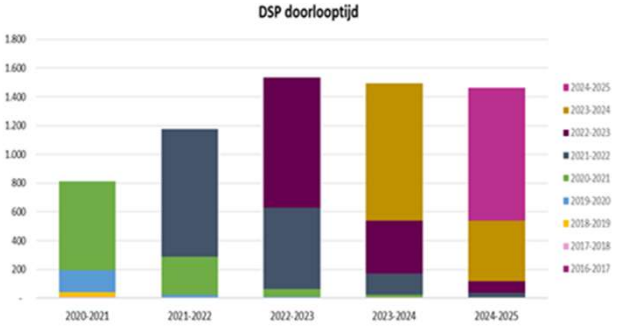
3.1

In schooljaar 2024–2025 heeft het Doorstroompunt 1.361 jongeren begeleid. We zien een lichte afname van de ondersteuning aan schoolgaande studenten en een stijging van de begeleiding van VSV'ers.

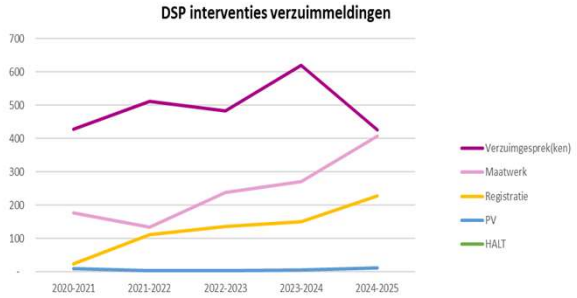
Per 1 januari 2026 verandert dit beeld door het nieuwe VSV-programma 2026–2029 en de wet "Van school naar duurzaam werk". Vanaf die datum pakt het Doorstroompunt (DSP) geen verzuimmeldingen meer op van kwalificatieplichtige mbo-studenten. Deze verantwoordelijkheid valt onder de Leerplichtwet en wordt overgenomen door Team Leerplicht (LP).

Daarnaast stopt de intensieve verzuimondersteuning voor mbo-studenten van 18 jaar en ouder. De uitvoerende verzuimbegeleiding van deze groep is een wettelijke taak van het MBO. Het ministerie van OCW heeft het MBO en de DSP opdracht gegeven om de samenwerking rond schoolverzuim vanuit wettelijke kaders te organiseren. Preventie is vooral een taak van het MBO waarbij het DSP een adviserende rol krijgt.

Figuur 3.2 toont een overzicht van de gemiddelde doorlooptijd van de trajectbegeleiding van het DSP.
We zien dat bij ruim meer dan de helft van de jongeren de begeleiding binnen eerste jaar met succes wordt beëindigd.

3.2

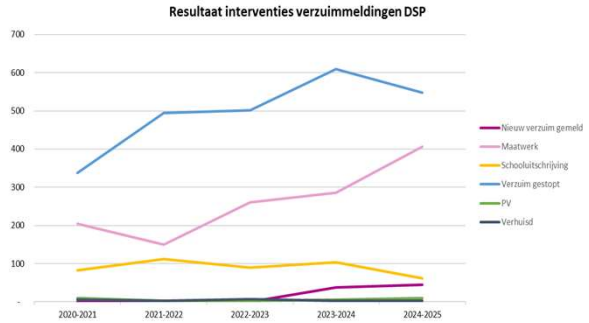

3.3

Figuur 3.3 toont een overzicht van de interventies die het Doorstroompunt (DSP) de afgelopen vijf schooljaren inzette bij schoolverzuim. Het aantal interventies is in die periode met bijna 60% gestegen. Opvallend is de sterke daling van het aantal verzuimgesprekken in combinatie met een bijna evenredige stijging van maatwerk in het afgelopen schooljaar.

Daarnaast zien we dat steeds meer verzuimmeldingen administratief (registratie) worden afgehandeld. Deze verschuiving is mede het gevolg van de ingezette koers, waarbij het mbo zelf de regie voert en de meeste inspanningen levert bij de aanpak van schoolverzuim.

Figuur 3.4 toont een overzicht van de resultaten van de inspanningen van het DSP bij schoolverzuim.

3.4

De grafiek laat zien dat interventies in toenemende mate leiden tot structurele oplossingen (maatwerk, verzuim gestopt) en schooluitschrijvingen beperkt blijven. Een groot deel van de interventies is effectief in het daadwerkelijk stoppen van verzuim. Steeds meer casussen vragen echter om maatwerkoplossingen, wat duidt op zwaardere of meervoudige problematiek.

Door het nieuwe VSV-programma en de wet 'Van school naar duurzaam werk' verschuift vanaf januari 2026 de focus van het Doorstroompunt (DSP) vooral naar de begeleiding van definitieve voortijdig schoolverlaters (VSV'ers). Er komt daardoor veel aandacht voor de meest kwetsbare VSV'ers, veelal jongeren "Not in Education, Employment or Training" (NEET), en voor VSV'ers die (gedeeltelijk) werken. Bovendien wordt de leeftijd van doelgroep uitgebreid tot 27 jaar. De jongeren in de leeftijd van 23 tot 27 jaar zijn grotendeels werkende VSV-ers.

Het doel van deze koerswijziging is het versterken van de sociaal-maatschappelijke positie en de arbeidsmarktkansen van de doelgroep, zodat duurzame deelname aan onderwijs of arbeid wordt geborgd.
Het behalen van een startkwalificatie blijft daarbij belangrijk, maar ook andere trajecten en voorzieningen die bijdragen aan duurzame participatie worden ingezet. Een sterke ketensamenwerking met andere overheden is hierbij cruciaal.

Ontwikkelingen en perspectief

In dit hoofdstuk worden de relevante ontwikkelingen en toekomstverwachtingen van het RBL besproken, gericht op de inhoud van het jaarverslag.

Ontwikkelingen en perspectief

Het schooljaar 2024–2025 onderstreept dat het Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL) Oosterschelderegio opereert binnen een dynamisch en veeleisend werkveld. Maatschappelijke ontwikkelingen, veranderingen in wet- en regelgeving en organisatorische verschuivingen vragen om voortdurende bijstelling van werkwijzen en prioriteiten.
Het RBL ziet een duidelijke toename van jongeren met schoolverzuim en een bredere problematiek, waarin sociaal-emotionele, medische en gezinsfactoren vaak samenkomen. Dit vraagt om een integrale benadering en nauwe samenwerking met scholen, zorg- en hulpverleningsinstanties en andere ketenpartners. Verbeterde signalering en registratie zorgen voor beter inzicht, maar leggen tegelijkertijd extra druk op de uitvoering.

Vanaf 1 januari 2026 veranderen de taken binnen het RBL door de invoering van de wet Van school naar duurzaam werk en de aanpassing van het VSV-programma. De uitbreiding van de doelgroep van het Doorstroompunt tot jongeren tot 27 jaar zonder startkwalificatie vraagt om een meer langdurige en toekomstgerichte begeleiding.

Daarnaast neemt team Leerplicht de verantwoordelijkheid voor 16- en 17-jarige mbo-studenten op zich, wat een herijking van capaciteit, expertise en werkwijze noodzakelijk maakt.

De kern van de opgave ligt niet alleen in de omvang en diversiteit van de doelgroep, maar vooral in de vraag hoe we jongeren, samen met onze partners, op het juiste moment en op de juiste manier kunnen begeleiden. Het tijdig herkennen van het kritische moment waarop interventie nog effectief is, en jongeren gericht kunnen worden bijgestuurd, is daarbij cruciaal. Dit vraagt om duidelijke afspraken over rollen en verantwoordelijkheden binnen de keten: wie doet wat, wanneer en met welk doel. Alleen met heldere taakafbakening en gezamenlijke regie kan de begeleiding effectief en samenhangend plaatsvinden. Om dit te realiseren blijft het RBL investeren in samenwerking, afstemming en het optimaliseren van processen, onder andere door gebruik te maken van technologische ontwikkelingen in signalering en registratie.

Tegelijkertijd is er blijvende aandacht nodig voor het versterken van de uitvoeringskracht en het verder ontwikkelen van werkwijzen die aansluiten bij de praktijk. Met een toekomstgerichte visie blijft het RBL Oosterschelderegio zich inzetten voor tijdige en passende ondersteuning van jongeren, zodat zij duurzaam verbonden blijven aan onderwijs of worden toegeleid naar een passend alternatief. Flexibiliteit, professionaliteit en samenwerking vormen daarbij de basis.

Bijlagen

Begrippen-lijst

Absoluut verzuim

Als een leer- of kwalificatieplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven.

Doorstroompunt

Voorheen RMC. Hier werken de doorstroomcoaches met school en de jongeren (18-23 jaar) aan het behalen van een startkwalificatie. De aanpak VSV is onderdeel van het Doorstroompunt.

Jongeren in kwetsbare posities (JIKP)

Jongeren tot 23 jaar die de overstap maken vanuit het praktijkonderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs, het vmbo (basisberoepsgerichte leerweg) en de entreeopleiding naar het (vervolg) mbo of de arbeidsmarkt.

Leerrecht:

in de landelijke adviezen wordt steeds vaker de term leerrecht gebruikt i.p.v de term leerplicht.

Luxe verzuim

De leerling is zonder toegekend verlof buiten de schoolvakanties om op vakantie gegaan.

Relatief verzuim

Een leerling staat wel ingeschreven op een school, maar is zonder geldige reden afwezig tijdens les- of praktijktijd.

Startkwalificatie:

een havo, vwo of mbo 2-diploma.

Thuiszitter

De officiële definitie van een thuiszitter is: een leerplichtige of kwalificatie plichtige leerling die ingeschreven staat op een school en de school langer dan 4 weken zonder geldige reden niet bezoekt.

Voortijdig schoolverlater (VSV'er) is een jongere die:

- tussen de 12 en de 23 jaar oud is; niet
- staat ingeschreven op een school;
- geen startkwalificatie heeft (een diploma op minimaal mbo 2, havo- of vwo-niveau);
- niet uit het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs komt.

Vrijstellings-criteria

Per vrijstellingsgrond volgt hieronder de definitie van de vrijstellingsgrond.

Vrijstelling 5 onder a: betreft jongeren die op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt zijn om onderwijs te volgen. Deze vrijstelling kan alleen worden verleend als er een verklaring is van een onafhankelijk arts, specialist, psycholoog of pedagoog. Deze kinderen volgen helemaal geen onderwijs.

Vrijstelling 5 onder b: bezwaar tegen de richting van het onderwijs. Het aantal vrijstellingen dat hiervoor wordt aangevraagd is fors toegenomen.

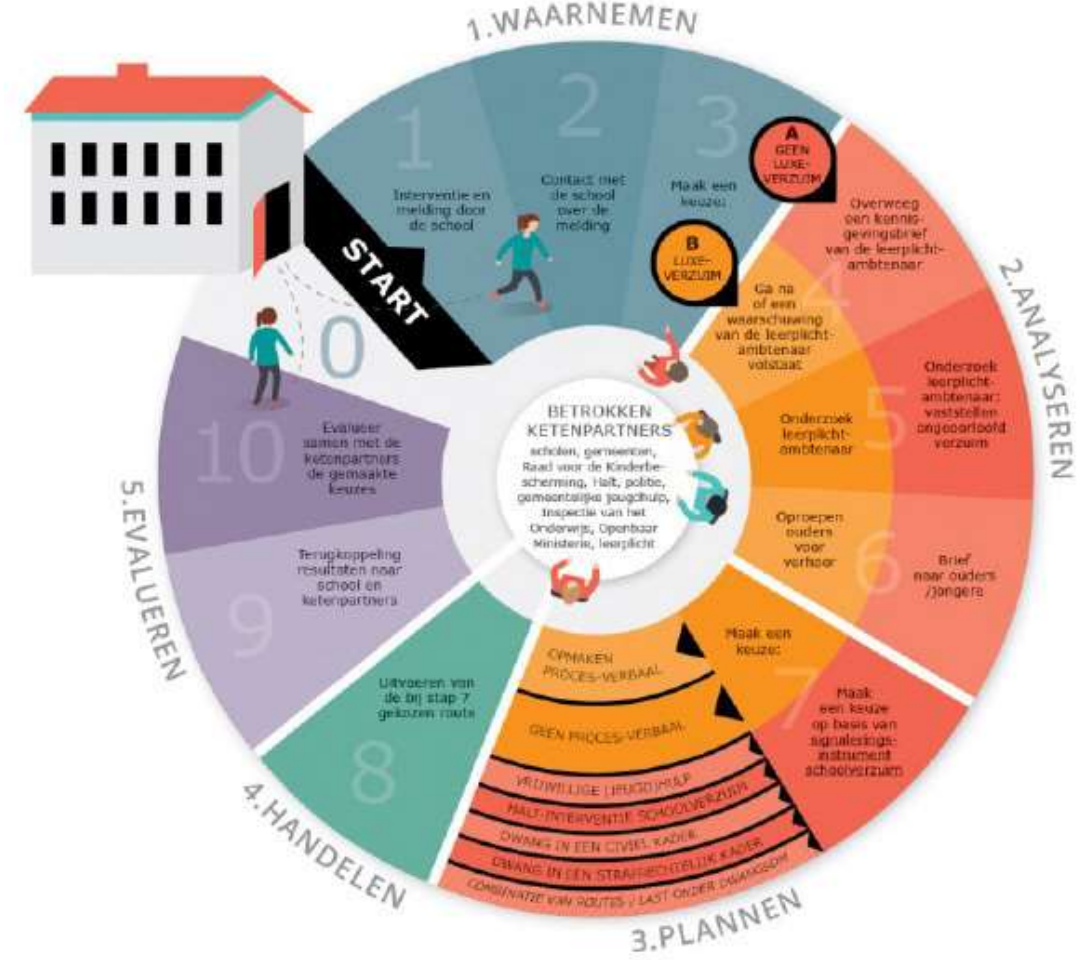
Vrijstelling 5 onder c: dit betreft leerlingen die ingeschreven staan op een school in het buitenland. Deze leerlingen gaan dus gewoon naar school. In onze regio betreft het veelal leerlingen die in België op school zitten, veelal vanuit de gemeente Reimerswaal.

Vrijstelling 11 g: betreft gewichtige omstandigheden, dit zijn omstandigheden buiten de wil van het kind of de ouders om. De duur van deze afgegeven vrijstellingen varieert, soms is dit maar voor de duur van een maand of enkele dagen.
Vrijstelling 15: betreft het volgen van ander onderwijs. Dit aantal is al jaren stabiel.

Methodische Aanpak School-verzuim (MAS)

Sinds 2017 is de MAS in gebruik als vervolg op de Strafrechtelijke Aanpak Schoolverzuim. Gezamenlijke visie van ketenpartners: Ingrado, Halt, het Openbaar Ministerie (OM) en de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) hebben – in samenspraak met het ministerie van J&V– deze Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) ontwikkeld vanuit de volgende gedeelde visie:

- Het doel van de aanpak is terug-/toeleiding naar een passend onderwijsprogramma
- Vroegtijdige inzet van (jeugd)hulp bij verzuim staat voorop
- Ketensamenwerking draagt bij aan een effectieve aanpak van schoolverzuim
- De aanpak is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is, maatwerk dus.

Aanpak Voortijdig school-verlaten (VSV)

Met de aanpak VSV willen we voorkomen dat jongeren tussen de 12 en 23 zonder startkwalificatie van school gaan (voortijdig schoolverlaten). Zonder startkwalificatie hebben jongeren namelijk minder kans op de arbeidsmarkt.

Jongeren gaan om verschillende redenen te vroeg van school. Vaak is het een combinatie van oorzaken die bijdragen aan de schooluitval, zoals:

• een verkeerde studiekeuze;
• liever geld willen verdienen dan op school zitten; • persoonlijke en geestelijke problemen; • niet dezelfde verwachtingen over de opleiding tussen school en de leerling of student.

Het Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL), in opdracht van de gemeenten, draagt de wettelijke verantwoordelijkheid voor het aanpakken van VSV. Dit wordt gerealiseerd door middel van het Doorstroompunt met behulp van doorstroomcoaches. Wanneer jongeren te vroeg de school verlaten of herhaaldelijk spijbelen, benadert de doorstroomcoach hen. Het hoofddoel is om voortijdige schoolverlaters weer terug naar school te begeleiden of naar werk te helpen. Bovendien ondersteunen we jongeren in kwetsbare positie (JIKP) bij de overgang naar vervolgonderwijs of bij het vinden van een baan.

Het RBL werkt in het kader van de VSV-aanpak nauw samen met scholen, gemeenten en zorgorganisaties. Als terugkeer naar school geen haalbare optie is, begeleiden de doorstroom- coaches jongeren naar werk of andere dagelijkse activiteiten, zoals deelname aan zorgtrajecten of vrijwilligerswerk.

Wetsvoorstel ‘Van school naar duurzaam werk’

Sinds 2019 stijgt het aantal jongeren dat zonder diploma hun school verlaat. In studiejaar 2021-2022 waren er 30.242 nieuwe voortijdige schoolverlaters. Om jongeren een goede ondersteuning te bieden van school naar werk, is het wetsvoorstel ‘Van school naar duurzaam werk’ in voorbereiding van de ministeries van OCW en SZW. Halverwege 2025 zou de nieuwe wet in werking moeten treden.

Doel is om jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt de juiste begeleiding en ondersteuning te geven, zodat zij uiteindelijk economisch zelfstandig kunnen zijn. De huidige Doorstroomfunctie. wordt uitgebreid naar jongeren van 23 tot 27 jaar zonder startkwalificatie.

Daarnaast krijgen scholen met name voor mbo niveau 1 en niveau 2 BOL een taak voor extra loopbaanbegeleiding tijdens de opleiding en tot een jaar na diplomering. Als laatste wordt de samenwerking versterkt tussen onderwijsinstellingen, RMC-functie (vanaf 2024 doorstroomfunctie) en de dienst Werk en Inkomen van de gemeente (uitvoering van de Participatiewet).

Voorwoord | algemeen | Leerplicht | Doorstroompunt | Ontwikkelingen en Perspectief | Bijlagen

Verzuimkaart Zeeland

voor leerplichtige leerlingen

rbl oosterschelderegio
0113 - 24 97 80
www.lereninzeeland.nl

GEOORLOOFD VERZUIM	ACTIE SCHOOL	ACTIE LEERPLICHTAMBTENAAR
Gemeld conform geldende afspraken (schoolgids/website)	Geen	
Langdurig en veelvuldig ziekteverzuim (meer dan twee weken) of ziekteverzuim (bij regelmatige twijfel aan de ziekmelding)	• Contact met ouders/leerling • Mogelijke inzet GGD • Bij geen medewerking of twijfel aan ziekte, melding als zorgwekkend ziekteverzuim bij verzuimloket. • Melden bij zorgadviesteam	• Neemt contact op met de melder en handelt naar bevinding van zaken • bij 4 weken of langer registreren als thuiszitter
ONGEOORLOOFD VERZUIM	**ACTIE SCHOOL**	**ACTIE LEERPLICHTAMBTENAAR**
Wettelijk verzuim • Verzuim van 16 uur of meer in 4 weken	• Maatregel school en/of gesprek met leerling • Wettelijk verplichte melding verzuimloket (DUO) • Verzuimoverzicht mailen naar leerplichtambtenaar	• Roept ouders/leerling op voor een gesprek • Afhankelijk van reden: zo nodig melding bij Centrum voor Jeugd en Gezin, Bureau Jeugdzorg, HALT-verwijzing of proces-verbaal • bij 4 weken of langer registreren als thuiszitter
Luxe verzuim • Zonder toestemming buiten de schoolvakanties op vakantie	• Melding verzuimloket (DUO) • Verzuimoverzicht mailen naar leerplichtambtenaar	• Leerplichtambtenaar roept ouders op voor gesprek • Opmaken van proces-verbaal
PREVENTIEF / BEGINNEND VERZUIM		
Signaal verzuim Zorgelijk verzuim (bij minder dan 16 uur verzuim in 4 weken)	Melding verzuimloket (DUO)	Neemt contact op met de melder en handelt naar bevind van zaken
TE LAAT KOMEN EN/OF SPIJBELEN	**ACTIE SCHOOL**	**ACTIE LEERPLICHTAMBTENAAR**
4 keer te laat en/of spijbelen	• Maatregel school	
8 keer te laat en/of spijbelen	• Maatregel school • Brief aan ouders dat bij 12x de leerplichtambtenaar op de hoogte wordt gebracht	
12 keer te laat en/of spijbelen	• Maatregel school • Melding verzuimloket (DUO) • Verzuimoverzicht e-mailen naar leerplichtambtenaar	• Melding wordt opgenomen in leerplichtsysteem • De jongere (eventueel met ouder(s)) oproepen voor een waarschuwend gesprek • Indien ouder(s) niet bij het gesprek aanwezig zijn worden zij geïnformeerd d.m.v. brief, telefoongesprek of e-mail
16 keer te laat en/of spijbelen	• Melding verzuimloket (DUO) • verzuimoverzicht mailen naar leerplichtambtenaar	• Mogelijkheid tot HALT-verwijzing of proces-verbaal vanaf 16 keer te laat en/of spijbelen
THUISZITTERS	**ACTIE SCHOOL**	**ACTIE LEERPLICHTAMBTENAAR**
Meer dan 4 weken verzuim	• Aanmelden bij SWV voor registratie Onderwijsinspectie en thuiszittersoverleg. (SWV-RBL-CJG) • Ouders informeren over aanmelding	• Registreren als thuiszitter

versie juli 2022

